

Bouw de (business)wallet op Nederlandse kracht

Borg een sterk vertrouwensecosysteem en word Europa's Trust Valley

De online samenleving is geen parallel universum; zij is een volledig geïntegreerd deel van ons bestaan. Zelfs wie offline blijft, rijdt over bruggen die elektronisch worden bediend en wordt bij een ongeval geholpen door elektronisch aangestuurde hulpdiensten. Dit valt niet terug te draaien - het vraagt om actief bestuur. Volgens Nederlandse waarden.

Meer dan een wallet

De discussie over de Europese wallet gaat vaak over apps. Dat mist de kern: Europa bouwt geen wallet, Europa bouwt een vertrouwensstelsel. Dat stelsel is vastgelegd in de eIDAS-verordening (Verordening (EU) nr. 910/2014) en rust op drie samenhangende bouwstenen.

De spelregels van eIDAS zelf: wie vertrouwensdiensten mag leveren, welke beveiligingseisen gelden en hoe toezicht plaatsvindt. De EUDI-wallettechnologie en vertrouwensdiensten waarmee personen zich identificeren, bevoegdheden aantonen en documenten ondertekenen. En de Business Wallet, waarmee organisaties veilig digitaal zaken doen met elkaar en met de overheid. Geen losse projecten, maar één architectuur.

Geen Business Wallet zonder EUDI-wallettechnologie

Met de Business Wallet halen en versturen bedrijven informatie met drie zekerheden: vast staat wie verzender en ontvanger zijn, dat de informatie onderweg niet is gewijzigd, en dat niemand kon meelesen. E-mail, maar dan zonder phishing en zonder spam. Ontvangt de overheid een rapportage, dan is de handtekening van de bestuurder eenvoudig op echtheid te controleren - en is vast te stellen of de indiener gemachtigd was.

Iedere zakelijke transactie begint bij een natuurlijk persoon: een bestuurder ondertekent een jaarrekening, een medewerker logt in op een portaal, een ge-

machtigde handelt namens een onderneming. Iedere zakelijke handeling eindigt dus bij een persoon die zijn identiteit, bevoegdheid of handtekening digitaal moet kunnen aantonen. Precies dat beschreven wij al in 2018 in *When Willeke can get rid of paperwork*.

De Business Wallet verandert de positie van de EUDI-wallet

BZK ontwikkelt met focus op de burger een eigen EUDI-wallet: de publieke NL-wallet, voor identificeren en inloggen bij de overheid. Toen die koers werd uitgezet, was dat een logische start. Inmiddels knelt de planning: de publieke NL-wallet komt op zijn vroegst in de loop van 2027 beschikbaar, met beperkte functionaliteit, en de uitvoeringswet die private toetreding regelt wordt pas rond 2028 verwacht. BZK erkent dat de Europese deadline van eind 2026 niet wordt gehaald; pas daarna wil men private aanbieders vergunnen.

Om de Business Wallet te laten werken, zullen aanbieders hoe dan ook EUDI-wallettechnologie willen leveren - niet alleen aan bestuurders, maar ook aan medewerkers en gemachtigden die namens organisaties handelen. De transitie wordt dus niet langer alleen gedreven doordat de overheid burgers een wallet geeft, maar door de businesscase die de Europese economie voor bedrijven ontsluit: een marktgedreven implementatiekracht, en voor Nederland de kans om een leidende positie te pakken. Publiek en privaat werken daarin traditiegetrouw samen, met respect voor elkaars rol.

Nederland als Trust Valley - van polder tot protocol

Nederland heeft een lange traditie in het organiseren van vertrouwen. Het wassende water trok zich niets aan van de grens tussen publiek en privaat; het dwong ons samen te werken, met een stelsel van regels, toezicht en gedeelde verantwoordelijkheid. Juist die traditie maakt Nederland uitzonderlijk goed gepositioneerd voor een leidende rol in de Europese digitale economie. Want veilig online gaat niet over software, maar over vertrouwen.

- Onafhankelijke rechtspraak, stabiele instituties en hoge transparantie geven Nederland de reputatie om deze positie te claimen.
- Standard Business Reporting bewees dat publiek-private samenwerking tot een succesvolle digitale transitie leidt.
- PKI-overheid is al een nationaal vertrouwensraamwerk dat onze digitale autonomie borgt, binnen Europese standaardisatie.
- Nederlandse QTSP's leveren al jaren gekwalificeerde vertrouwensdiensten onder eIDAS - exact de functies die de wallet vraagt.

- De Rijksinspectie Digitale Infrastructuur heeft internationaal aanzien in toezicht op vergunde private partijen.
- Als digitaal georiënteerd handelsland is Nederland gebaat bij efficiënte, betrouwbare grensoverschrijdende communicatie.

Initiatieven als ID010 laten zien dat de juiste partners het ecosysteem snel werkend krijgen: geen proef met een wallet, maar een praktijkomgeving waarin overheden, bedrijven en gekwalificeerde vertrouwensdienstverleners samen het toekomstige Europese vertrouwensstelsel beproeven. Zo ontwikkelen de EUDI-wallettechnologie en de Business Wallet zich gelijktijdig - en versterken zij elkaar.

Een kleine afslag, met grote impact

Door ons meer te richten op het stelsel en op het vergunnen van de private wallet, versnellen wij niet alleen de Business Wallet, maar de gehele digitale economie - en bieden wij burgers eerder een veilig, privacyvriendelijk alternatief voor DigiD. Het geopolitieke venster staat nu open; het sluit zich vanzelf. Zoals wij ooit het vertrouwen wisten te organiseren voor succesvol watermanagement, zo kunnen wij dat nu doen voor het veilig houden van de online samenleving.

Annex - wat de politiek nu kan doen

Geen nieuwe technologie en geen grote investeringen nodig. Wel een aantal duidelijke politieke keuzes:

- **Stel een integrale politieke visie vast** met middelen voor de publieke transitie én ruimte voor de markt.
- **Vraag EZK een Rijksregisseur aan te stellen** die eenheid van beleid en afstemming met de ketenpartners borgt.
- **Stimuleer gekwalificeerde vertrouwensdiensten** bij belangrijke en essentiële entiteiten, zoals NIS2 verplicht.
- **Ontsluit overheidsbronnen veilig aan QTSP's**, conform artikel 45e - waar mogelijk via OOTS.
- **Start nationaal met de bestaande kaders** en interoperabele technologie - zoals de landen om ons heen.
- **Haal het vergunningstraject voor private wallets naar voren** en koppel het aan de Business Wallet.
- **Wijs PKI-overheid aan als nationaal fundament** voor het walletecosysteem.
- **Verschuif de focus van bouwen naar reguleren:** stelselverantwoordelijk en toezichthouder, zonder tijdsdruk op de NL-wallet.
- **Borg de publieke waarborgen:** dezelfde eisen, hetzelfde toezicht en dezelfde privacygaranties voor publiek én privaat.
- **Schaal ID010 en de proeftuinen op** van praktijkomgeving naar productie.
- **Bied burgers snel een alternatief voor DigiD** via vergunde private wallets.
- **Positioneer Nederlandse vertrouwensdiensten als exportproduct** in de Europese standaardisatie.